

Sygn. akt II K. 181/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 października 2018 roku

Sąd Rejonowy w Golubiu-Dobrzyniu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSR Izabela Bejger

Protokolant: st. sekr. sądowy Ewa Romanowska

w obecności oskarżyciela Prok. Rej. - -----

po rozpoznaniu w dniu 18 października 2018 roku

sprawy **Ł. D.**

syna A. i D. z domu M.

ur. (...) w G. (...)

oskarżonego o to, że: w okresie od 01 czerwca 2017 roku do 22 lutego 2018 roku w G. (...), pow. g. (...), woj. (...)- (...) będąc zobowiązanym z mocy ustawy oraz wyroków Sądu Rejonowego Wydział III Rodzinny i Nieletnich w Golubiu-Dobrzyniu z dnia 27 maja 2013 roku, sygn. akt VIII RC 106/13 z dnia 13 listopada 2012 roku, sygn. akt III RC 207/12 i z dnia 30 lipca 2010 roku, sygn. akt III RC 117/10 dołożenia alimentów na rzecz małoletnich dzieci, tj. M., M. i L. D. w wysokości łącznej 1.000,- złotych miesięcznie, od obowiązku tego uchyła się przez co naraził wymienionych na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych,

tj. o przestępstwo z art. 209 § 1a kk

ORZEKA:

I. uznaje oskarżonego Ł. D. za winnego popełnienia zarzucanego mu w akcie oskarżenia czynu, tj. przestępstwa z art. 209 § 1a kk i za to na mocy art. 209 § 1a kk wymierza mu karę 5 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz radcy prawnego M. R. kwotę 516,60 (pięciuset szesnastu złotych sześćdziesięciu groszy) tytułem pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu;

III. zwalnia oskarżonego od obowiązku uiszczenia opłaty sądowej, zaś wydatkami poniesionymi w sprawie obciąża Skarb Państwa.

II K 181/18

UZASADNIENIE

Ł. D. i A. Ł. (1) są rodzicami małoletnich: M. D. (1) ur. (...), L. D. ur. (...) oraz M. D. (2) ur. (...) Wyrokiem Sądu Rejonowego w Golubiu-Dobrzyniu z 13 listopada 2012 r. w sprawie III RC 207/12 od pozwanego Ł. D. zasądzono alimenty na rzecz małoletniej powódki L. D. w kwocie po 300 zł miesięcznie, poczynając od 1 listopada 2012 roku. Ponadto na mocy tego orzeczenia podwyższono alimenty od pozwanego Ł. D. na rzecz małoletniego powoda M. D. (1) z kwoty po 300 zł miesięcznie, ustalonej w ugodzie zawartej przez Sądem Rejonowym w Golubiu-Dobrzyniu z 30 listopada 2010 r. w sprawie III RC 117/10 do kwoty po 400 zł miesięcznie, poczynając od 1 listopada 2012 roku. Kolejnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Brodnicy VIII Zamiejscowego Wydziału Rodzinnych i Nieletnich z siedzibą

w Golubiu-Dobrzyniu z 27 maja 2013 r. w sprawie VIII RC 106/13 od pozwanego Ł. D. zasądzone alimenty na rzecz małoletniego powoda M. D. (2) w kwocie po 300 zł, poczynając od 1 kwietnia 2013 r.

Dowód:

- odpisu skrócone aktów urodzenia – k. 78-80,
- odpis wyroku w sprawie III RC 207/12 wraz z odpisem postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności – k. 16-17,
- odpis wyroku w sprawie VIII RC 106/13 wraz z odpisem postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności – k. 18-19,

Mimo wydanych orzeczeń Ł. D. w żadnym stopniu nie wywiązywał się z obowiązku alimentacji na rzecz małoletnich dzieci. W związku z tym matka małoletnich A. Ł. (1) wystąpiła z wnioskiem o wyegzekwowanie zasądzonych należności, na podstawie którego komornik sądowy J. M. wszczęła przeciwko Ł. D. postępowanie egzekucyjne w sprawie Kmp 57/12. 18 sierpnia 2017 roku komornik sądowy wydał zaświadczenie o bezskuteczności egzekucji, w którym wskazano, że dłużnik egzekucyjny ma zajęte dochody, lecz miesięczne potrącenia nie zaspokajają bieżącej raty alimentacyjnej. W związku z tym matka małoletnich wystąpiła z wnioskiem o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Decyzją Burmistrza G. (...)nr (...).SR z 26 września 2017 roku przyznano świadczenie alimentacyjne na okres od 1 października 2017 r. do 30 września 2018 r. dla: M. D. (1) w kwocie po 400 zł miesięcznie, L. D. w kwocie po 300 zł miesięcznie oraz M. D. (2) w kwocie po 300 zł miesięcznie. W okresie od 13 kwietnia 2015 r. do 31 marca 2017 r. A. Ł. (2) była zatrudniona w firmie (...) Sp. z o.o. Wyżej wymieniona korzysta ze świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego oraz z pomocy społecznej. W okresie od 1 czerwca 2017 r. do 22 lutego 2018 r. komornik nie wyegzekwował od Ł. D. na rzecz jego dzieci żadnych kwot tytułem alimentów. Wyżej wymieniony nie dokonał też żadnych dobrowolnych wpłat tytułem alimentów.

Dowód:

- decyzja nr (...)– k. 2-5,
- decyzja nr (...).SR – k. 6-10,
- wniosek o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego wraz z załącznikami – k. 11-15, 21-31,
- zaświadczenie o bezskuteczności egzekucji – k. 20-20v,
- pisma z MOPS wG. (...)– k. 56-58,
- zeznania świadka A. Ł. (2) – k. 85,
- ugoda sądowa z 30.07.2010 r. – k. 91.

W okresie od 1 stycznia 2017 r. do 22 lutego 2018 r. Ł. D. korzystał z pomocy społecznej. 20 kwietnia 2017 r. został zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna. W tej dacie nie pracował zarobkowo. 29 maja 2017 r. stracił status osobowy bezrobotnej z uwagi na odmowę bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia odpowiedniej propozycji pracy w firmie (...). W 2017 r. Ł. D. pracował przez kilka miesięcy w firmie (...) w B.. Zarabiał ok. 2.000 zł. Następnie przez kilka miesięcy, do momentu osadzenia w zakładzie karnym pracował w firmie (...). Jego wynagrodzenie w tym okresie było przedmiotem potrącenia tytułem zaległości z tytułu alimentów na rzecz funduszu alimentacyjnego.

Dowód:

- kwestionariusz wywiadu alimentacyjnego z oświadczeniem – k. 32-33,
- decyzja Starosty G. (...)z 20.04.2017 r. – k. 34,

- oświadczenie majątkowe oskarżonego – k. 35-35v, 37,
- pismo PUP wG. (...)– k. 36,
- informacja z (...) w G. (...)– k. 60-61,
- pismo PUP w G. (...)z załącznikiem – k. 70-76,
- wyjaśnienia oskarżonego – k. 116,
- pismo komornika sądowego z załącznikami – k. 119.

Ł. D. – kawaler, ojciec czwórki dzieci w wieku 11, 6 i 5 lat oraz 7 miesięcy, wykształcenie zawodowe, z zawodu tokarz-frezer, obecnie odbywa karę pozbawienia wolności, bez majątku, bez dochodów, karany sądownie.

Dowód:

- odpis wyroku w sprawie II K 122/17 – k. 103-104,
- dane osobopoznawcze – k. 117,
- karta karna – k. 145-146,
- dane oskarżonego – k. 189.

Oskarżony Ł. D. w toku postępowania przygotowawczego nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. W swoich wyjaśnieniach przyznał, że przez kilka miesięcy w 2017 roku oraz w 2018 roku, praktycznie do momentu osadzenia w zakładzie karnym był zatrudniony w dwóch firmach. Nie płacił jednak w tym czasie alimentów na rzecz dzieci, gdyż część jego wynagrodzenia była zajęta przez komornika. Nie wiedział jednak czy potrącenie było realizowane na poczet bieżących alimentów czy na poczet zaległości. W toku postępowania sądowego oskarżony przyznał się do zarzucanego mu czynów i wyjaśnił, że nie kwestionuje ustaleń zawartych w akcie oskarżenia. Wyjaśnienia oskarżonego złożone w toku postępowania sądowego były dla sądu wiarygodne. Należy zauważyć, że korespondowały one z pozostałymi dowodami zebranych w sprawie, w tym z zeznaniami świadka A. Ł. (2), która zeznała, że oskarżony nigdy nie płacił alimentów na rzecz dzieci. Sąd uznał zeznania tego świadka za wiarygodne, bowiem były spójne i logiczne, a ponadto korespondowały z pozostałymi dowodami. Ponadto wyjaśnienia oskarżonego korespondowały z zebranymi w toku postępowania dokumentami, z których wynikało, że w okresie objętym zarzutem oskarżony istotnie oskarżony nie płacił żadnych alimentacji na rzecz dzieci. Przy ocenie wyjaśnień oskarżonego sąd zwrócił uwagę, że generalnie wyjaśnienia te były zbieżne z wyjaśnieniami z postępowania przygotowawczego. Trzeba zauważyć, że w wyjaśnieniach tych oskarżony, co prawda nie przyznał się do zarzucanego mu czynu, ale jednocześnie nie kwestionował, że mimo osiągniętych dochodów nie płacił alimentów. Nie wiedział przy tym czy zajęcie komornicze realizowane jest na poczet bieżących czy zaległych alimentów.

Ponadto sąd uznał za wiarygodne pozostałe dowody w postaci dokumentów, w tym odpisów wyroków i karty karnej. Autentyczność tych dokumentów również pozostawała poza sporem.

Podczas składania wyjaśnień oskarżony złożył wniosek o dobrowolne poddanie się odpowiedzialności i wymierzenie mu 5 miesięcy pozbawienia wolności oraz zwolnienie go od kosztów sądowych z uwagi na trudną sytuację materialną (art. 387 § 1 kpk). Prokurator wyraził zgodę na zaproponowany przez oskarżonego wymiar kary.

Sąd uwzględnił wniosek oskarżonego w przedmiocie wydania wyroku skazującego bez przeprowadzenia postępowania dowodowego, złożony przy aprobach jego obrońcy oraz prokuratora, mając na uwadze, że okoliczności popełnienia zarzucanego mu czynu nie budzą wątpliwości, a cele postępowania zostaną osiągnięte pomimo nie przeprowadzenia rozprawy w całości (art. 387 § 2 kpk).

Uwzględniając wniosek o skazanie, sąd uznał oskarżonego Ł. D. za winnego tego, że w okresie od 1 czerwca 2017 roku do 22 lutego 2018 roku, będąc zobowiązanym z mocy ustawy oraz wyroków Sądu Rejonowego Wydział III Rodzinny i Nieletnich w G. (...)z dnia 27 maja 2013 roku, sygn. akt VIII RC 106/13 z dnia 13 listopada 2012 roku, sygn. akt III RC 207/12 i z dnia 30 lipca 2010 roku, sygn. akt III RC 117/10 dołożenia alimentów na rzecz małoletnich dzieci, tj. M., M. i L. D. w wysokości łącznej 1.000,- złotych miesięcznie, od obowiązku tego uchyła się, przez co naraził wymienionych na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Oskarżony tym zachowaniem wypełnił znamiona przestępstwa z art. 209 § 1a kk. Przyjęta kwalifikacja prawna czynu oskarżonego pozostawała poza przedmiotem sporu. Zgodnie z tym przepisem, Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 naraża osobę uprawnioną na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. W doktrynie i orzecznictwie dominuje pogląd, że narażenie osoby uprawnionej na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ma charakter konkretny, a nie abstrakcyjny. Mamy zatem do czynienia z przestępstwem skutkowym z zaniechania, gdzie skutkiem jest narażenie na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych (wyr. SN z 29.5.2012 r., II KK 106/12, OSNKW 2012, Nr 10, poz. 107). W okolicznościach przedmiotowej sprawy nie mogło budzić wątpliwości, że uchylenie się oskarżonego od obowiązku alimentacji naraziło jego dzieci na niemożność zaspokojenie ich podstawowych potrzeb. Warto zwrócić uwagę, że dzieci oskarżonego nie osiągają żadnych dochodów, nie mają majątku. Ich matka, która sprawuje nad nimi pieczę, w okresie objętym zarzutem, pozostawała bez zatrudnienia. Korzystała za zasiłków rodzinnych, wychowawczych oraz z pomocy społecznej. Zatem brak złożenia przez oskarżonego na utrzymanie małoletnich niewątpliwie naraził je na niemożność zaspokojenie ich podstawowych potrzeb.

Mając na uwadze powyższe, sąd na mocy art. 209 § 1a kk wymierzył oskarżonemu karę 5 miesięcy pozbawienia wolności. Orzeczonej kary – tak co do rodzaju, jak i wymiaru – jest adekwatna do stopnia winy i społecznej szkodliwości czynu popełnionego przez oskarżonego. Zdaniem sądu orzeczonej kary w sposób właściwy uwzględnia zarówno okoliczności popełnionego przestępstwa, czas uchylenia się od obowiązku alimentacyjnego (blisko 9 miesięcy) jak i osobowość sprawcy, będąc w odczuciu społecznym karą sprawiedliwą. Decydując się na wymierzenie wobec oskarżonego kary bez warunkowego zawieszenia, sąd miał na uwadze, że w chwili popełnienia zarzucanego czynu oskarżony był skazany na karę pozbawienia wolności na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Golubiu-Dobrzyniu w sprawie II K 450/12. Okoliczność ta, zgodnie z brzmieniem art. 69 § 1 kk, uniemożliwiała warunkowe zawieszenie wykonania wobec oskarżonego wymierzonej mu kary. Ponadto sąd zwrócił uwagę, że orzeczenie kary z warunkowym zawieszeniem jej wykonania było bezzasadne w świetle dotychczasowej karalności oskarżonego. Należy podkreślić, że oskarżony jest osobą wielokrotnie karaną. Wcześniejsze skazania obejmowały kary wolnościowe (kara ograniczenia wolności, kara pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem), ale także karę bezwzględnie pozbawienia wolności. Ostatnim wyrokiem ujawnionym w karcie karnej oskarżony został skazany, między innymi, za przestępstwo z art. 209 § 1 kk na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności. Jak dowodzi tego niniejsza sprawa, ze skazań tych oskarżony nie wyciągnął żadnych wniosków. Ponownie dopuścił się czynu niezgodnego z prawem, nie zważając na konsekwencje swojego zachowania. W ocenie sądu przebywanie oskarżonego na wolności będzie stanowić dla niego asumpt do dalszej bezkarności i nie powstrzyma go przed popełnieniem kolejnych przestępstw. Dlatego jedynie kara izolacyjna w orzeczonym wymiarze postawi dostateczną tamę dla dotychczasowego, nagannego zachowania oskarżonego. W przekonaniu sądu kara 5 miesięcy pozbawienia wolności pozwoli zmusić oskarżonego do zmiany zachowania i poszanowania porządku prawnego, spełniając swe cele w zakresie prewencji indywidualnej. Okres odbywania kary będzie stanowił czas na krytyczną refleksję dotychczasowych poczynań. Oskarżony powinien mieć świadomość, że jest odpowiedzialny za byt swoich małoletnich dzieci. Dlatego jest zobowiązany podejmować wszelkie niezbędne starania, aby pozyskać środki na ich utrzymanie. Póki co świadomości takiej próżno szukać u oskarżonego. Sąd zważył również, że kara w orzeczonym wymiarze odniesie efekt ogólnoprewencyjny, uzmysławiając społeczeństwu, że zachowanie oskarżonego spotkało się ze zdecydowaną i dolegliwą reakcją. Jednocześnie sąd miał na uwadze, że kara orzeczonej wobec oskarżonego nie wydaje się szczególnie surowa. Warto zwrócić uwagę, że za przestępstwo z art. 209 § 1a zagrożone jest karą pozbawienia wolności do 2 lat. Wyrokiem w sprawie II K 122/17 sąd orzekł wobec oskarżonego za przestępstwo z art. 209 § 1 kk również karę 5 miesięcy pozbawienia wolności. Zatem w świetle tej okoliczności kara orzeczonej w niniejszej sprawie nie może razić surowością.

Kierując się brzmieniem § 17 ust. 2 pkt 3 w zw. z § 4 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2016 r., poz. 1715) sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz radcy prawnego M. R. kwotę 516,60 zł tytułem pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu.

O kosztach procesu orzeczono po myśli art. 624 § 1 kpk, zwalniając oskarżonego od obowiązku uiszczenia opłaty, zaś wydatkami w sprawie obciążając Skarb Państwa. Oskarżony obecnie odbywa karę pozbawienia wolności w innej sprawie, a zatem uiszczenie kosztów postępowania nie mieści się w jego możliwościach płatniczych.